

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить на цілий рік 10 ар. — кр. на чверть року 2 „ 50 „ місячно 1 „ — „ для заграниці 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіна в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділя і руских свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошена приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

БУКОВИНА

Ще дещо про ревізію катастру ґрунтового.

I.

Моїм рефератом про значіне ревізію катастру ґрунтового для нашого краю заітересувала ся также газета Bukowinaer Post, орган бр. Мустаці, та не так самою справою, як більше моєю особою. На особисті напасти, котрі ідхують хіба лише зухвалість, бояреку буту і византийське лукавство або, сказавши словом Buk. Post, перфідію тих, що вимірили їх проти мене, не буду тут відповідати. Хочу лиш саму річ ще раз і з иншого боку обговорити.

Насамперед спростую деякі вискази Buk. Post. І так: 1) неправда є, що я на вічу в Чернівцях і в Заставні обговорював справу катастру ґрунтового з огляду на народність, та бажав доказати, „що катастер ґрунтовой первістно зроблено на національній основі і що він мав на іїли перетяжене Русинів на користь Волохів“. Хоч можна-б і про се багато дечого сказати, я тої справи не порушував, бо як у всім моїм публичнім діланю так і тут мав я на умі цілий наш край, а не поодинокі народности, мав я на думці пояснити важну справу краєву, а не підбурювати одних против других; я говорив проте про повіті і порівнював повіті з собою, а не на-

родности. Зрештою сей закид і з тої причини зовсім безпідставний, бо ж прецінь всі знають і я се добре знаю, що Кімполунський повіт, де жие 25.753 Волохів, 12.764 Німців і 5888 Русинів не є чисто волоским повітом; так само і Радовецький повіт, де жие 58.000 Волохів, 20.687 Німців а 8837 Русинів, годі назвати чисто волоским повітом. Та і з сего, що чисто руский повіт Путилівський поставлений мною на рівні з Кімполунським, кожний правий чоловік добачить, що не ходило мені тут о народність, а о саму річ.

2) Неправда є, що я не подав і не пояснив причин, чому такі великі різниці між поодинокими повітами що-до пересічного падатку від одного гектара. В моїм рефераті сказано виразно:

„Чому-ж розділили тоді так податки? А тому, кажуть, бо в полудневі повіті не йшла тоді желізняця, отже тоті повіті не могли із своєї землі мати такого зиску, як повинні-б. Зрештою оправдують се і так, що полудневі повіті се ліса та полонини, а чистий дохід від неприступних лісів дуже малий або ніякий. Гаразд, нехай і так: *Кожний знає, що з фальчи ліса нема такого доходу, як з фальчи поля, але щоб не було майже жадного доходу, — то се неправда.* Та-ж прецінь скрізь на горах гудуть трачки, ріжуть дерево день і ніч, що день можна бачити, як цілими ваїонами вивозять желізняці дерево з краю, — чей же не задаремно? — що день майже гонять дараби ріками. А в полонинах випасають ся тисячі худоби, що приносять властителям полонин также тисячі. Коли дерево

і худоба чим раз більше в ціні йдуть в гору, то на кукурузу нашу тепер така низька ціна стала, що ледви оплачує ся єї сіяти. І так хоть тепер з лісів і полонин зиски великі, то податки, як бачите, дуже малі, бо що то значить від фальчі явих 6 до 8 кр. податку? Таким чином стало ся, що полудневі повіті платять дуже мало податку, а весь тягар податковий звалив ся на наші рускі північні повіті; вони мусять податок платити за себе і за цілий край! Певно, *і се кождий знає, що земля землі не рівна, та що наша земля, Богу дякувати, добра, лишая як деінде!* Але коли ціна всякого збіжа так дуже унала, то годі нашим повітам поносити такий тягар“.

Длятого Buk. Post не висказала жадної мудрости, а повторила лише те, що я сказав, коли каже, що „се і простому чоловікови ясно як на долоні, що з рілі, з огородів, з сіножати дохід найбільший, а з полонини і з ліса найменший“. Мій висказ повторити а притім ще сказати, що я сего не сказав, се просто нікчемно!

3) Чиста неправда і лукаве крутарство є і те, що, як каже Buk. Post, „не о ґрунтовой податок Кімполунський може розходити ся в Кіцмані і в Заставні, лише о сам Кіцманський і Заставнецький податок у власнім хітари, у власній громаді і власнім повіті“. Та-ж §. 13 ухваленої палатою послів устави каже виразно: „Вона (т. зн. краєва комісія) має цілу свою увагу звернути на те, аби *розсїдити і усунути різниці* нерівномірности що-до дій-

16)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Юсобилянської.

(Дальше).

І дальше гнали ся думки вперед, пориваючи з собою погані бруталні картини. Помчались також попри мертві одностайні хвилі, в котрих молодий ум побивав ся голодний, висліджуючи власною слабою силою безпідставні упередження, нівечив їх і рвав ся до правди. А далі, далі доля усміхнула ся до мене...

„Будучність наша“ казав він тоді певним гордим голосом, і „ти побачиш.“ А я упоена любовою, котрої не знавала від нікого, повірила. Однак в чім наша будучність? В мене нема єї в нічім, хіба може в него є она. А тепер я і „бачу.“ Бачу, що любов не завжди буває тою могутчою силою, о котрій говорять, що она творить. Єму она не змогла стати навіть талісманом проти брудних страстей і покус. Чому не обізвав ся ані одним словом, чому не признав ся хоть і до сумної правди, може би... а то ворожі уста донесли, що весело сили загубив, що човен розбив ся, а сам потонув...

Я і він. Обое ми станули вже при цілі; добились уже будучности. Єму остає ся лише „прийти“, як обіцав... І плачучи розсміяла ся я з такої будучности. Він сніткнув ся нікчемно при першім вихрі; бо і в чім же лежала его сила?

Она не могла вже тоді в нїм бути. А я що таке? Що мучить мене в день і в ночи, чого же мені забагає ся?

І я поринула у свою власну, розлючену, зневолю душу, мов у яку непогідну бурливу річку, — Бог знає за чим...

Муха все ще брєніла. Срібне світло місяця лягло ся вікном в комнату, а старий годинник цокав тихесенько, мов той дідик в пантофельках, щоб нікого не збудити своїм ходом.

Гадки кружали за чолом мов пчели в улию, і я піддала ся цілком їх потузі.

Що мені нині вечер говорила тітка, і що я їй відповідала? „Коли Лорденови відмовиш, говорила, тоді шукай собі иншої стріхи, шукай реформатора!“

Перед моєю душею виринула легко зігнута стать старого тирана, его чигаючий взір, кінчата борода. Я закусила зуби. В горлі давила як і перше мішанина шаленого сьміху і плачу. Лучше вмерти!

А відтак станув і він передо мною. „Пожди ще, русалко!“ шептав пристрастно „ще одну хвилину, я люблю темер!“

Коби хоть перед душею не ставав, було би легше, а так і ті спогади завзяли ся на мене.

Вмерти мені? Вмерти? шептали скоро уста, і судорожно зарили ся наліц в волосє. „Я не хочу вмирати!“ сказала сама аж в голос.

І знов минали хвилини за хвилиною.

„На иншого або на жадного буду ждати!“ відповіла я тітці. Що за илїтєке самодур-

ство, котрим обманювала саму себе! Адже тим „иншим“ не був хто инший, лише Орядин, а Орядин — ну, що-ж з ним? От як понутала ся в самодурстві, котрим хотїла спасти ся; яка дурниця вийшла! Мені ні на кого ждати. Люди в моїх обставинах не ждуть. Не їм можна кермувати своєю долею. А коли серце противить ся, збожеволїш... нехай собі! На те хлїб є. Хлїб не один раз показав ся найсвєтїйшим ліком на упрямість і любовні химери. Хлїба би може ще завтра... о „завтра“! ха-ха-ха! завтра!

Я втиснула лице в долоні і — думала, чи не думала? Тихо, тихо, тихо...

Она все брєнить жалісно, тонесенько... здає ся, безконечно. Боре ся ще? Чи вже конає?...

І чому я се без потреби обманю? Адже і відчуваю я і знаю, що в однім закутку мого серця сидить якась „щось“ і сьміє ся ниньком злобною веселоюстю. Се „щось“ знає, що я завтра стану перед тіткою і мої уста, незатремтївши ані раз, вимовлять „під“. І я під!

Чому я плачу? Що на таке жите родила ся? Адже і в мені повинна бути якась відпорна сила, а чому я піддаю ся? Якій силі улягаю я?

Мені нераз здавало ся, що я сильна, що я горда; я була навіть о тім твердо переконана. Думала навіть, щом лишая від других, що стою више (о сьмійте ся!) від других, заслужила на прегарну долю; що не поступила би ніколи супроти „власних переконань“, що вмерла би скор-

сного стану доходного, які повстали в протягу часу, а згідно тепер панують в оподаткованню поодиноких класифікаційних дистриктів, згідно поодиноких парцель, цілих хітарів або більших комплексів ґрунту". Далі:

"Краєва комісія має отже докладно розважити, чи обставини продукції і господарки не змінилися в поодиноких класифікаційних дистриктах якогось краю з причин, які спеціально в тих дистриктах стало запанувати, так дуже, що задержати колишні тарифи чистого доходу для різних класів доброти поодиноких культур значило-б тільки, що завести явну нерівномірність в трактованню поодиноких дистриктів."

"Оскільки такі явні нерівномірності мають в поодиноких випадках свій корінь в великих хибах або невідповідности теперішніх тарифів, се також повинна краєва комісія добре розважити."

"Після того має комісія краєва установити, для котрих класифікаційних дистриктів, а згідно для котрих культур і класів доброти і в якій мірі уважає вона конечним змінити чи то підвищити — чи знизити теперішні тарифи."

Отсе є виразно висказана ціль ревізії катастру ґрунтового. А як би і сего було кому ще за мало, то в § 1-ім 2) виразно стоїть: "Ціль ревізії є усунути разячі хиби в тарифах чистого доходу для поодиноких класифікаційних дистриктів і для поодиноких культур в дистрикті."

Із тих постанов уставу виходить ясно як на долоні, що повітам Кіцманьському, Заставнецькому, Черновецькому, Садагурекому і т. д. мусить розходити ся також о те, який податок ґрунтовий є в Кімполунськім і Радовецькім повітї, що вони мусять наставати на те, аби усунуто з катастру ґрунтового "разячі нерівномірности щодо дійсного стану доходного, які тепер панують в оподаткованню поодиноких класифікаційних дистриктів", вони мусять жадати, аби для декотрих культур (пр. для лі-

сів і полонин) для декотрих класів доброти доконечно змінити теперішні тарифи.

Зрештою "великий" і "покликаний" знавець сих справ, що друкуює свої крутаретва в Buk. Post, повинен і се знати, що сталою і зовсім певно означеною є лиш тота сума, яку має платити цілий наш край, т. зн. сума 479.045 зр. Кілько-ж на тоту суму має платити кожний повіт, се перед 15-ма літами а так само і тепер має установити комісія краєва після дійсного доходу із землі, зважаючи особливо-ж на різні культури і на доброту землі для тих культур. Для того то мусить кожного Буковинця, що платить податок ґрунтовий, обходити при ревізії катастру цілий край, всі повіти, він не сьміє, з огляду на добро цілого краю, обмежити ся при осуді сеї справи лиш на свою громаду, свій повіт, бо тільки в таким разі може вийти справедливий, рівномірний розклад тягару податкового.

Др. Стефан Смаль-Стоцький.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 10-го червня 1896.

П. Сидір Винницький, презес карного суду і старший радник суду в Чернівцях, відіхав вчора вечером на двомісячний побут до Абазії в Істриї. На двірці пращали п. Винницького судові урядники і численна руска громада.

Іменованя. Старшими повітовими лікарями в VIII-ій ранзі іменовані др. Порас в Чернівцях і др. Руднік в Радівцях. Повітовий лікар у Вижниці др. Гецлінґер одержав титул і характер старшого повітового лікаря.

Відзначенє. Судовий радник у Львові Людвик Маєвський одержав з нагоди переходу на пенсію титул і характер старшого радника судового.

Аванс галицьких лікарів повітових. Краєвими санітарними ц. к. інспекторами для Галичини в VIII-ій ранзі іменовані др. Йосиф Барзицький і др. Здислав Ляхович. Старшими повітовими лікарями в VIII-ій ранзі іменовані доктори: Ол. Бінчевський в Добромилі, Вол. Скальський в Сам-

борі, Евст. Залеский в Золочеві, Кар. Вернер в Снятині, Омелян Гладішовский в Тернополі, Кар. Венгровский в Чорткові, Кастан Волянський в Станіславові, Гнат Яновский в Дрогобичі, Бол. Сергєвский в Стрию, Макс. Рознер в Коломиї, Ад. Свибицкий в Бережанах і Ад. Вурет в Калуші.

Вже чотири міністри війни в Австрії займали ся пляном, щоби всі капітани піхоти і стрільців мали коні, а не ходили пішки. Недавно померший фельдцайтмайстер бар. Кун-Куненфельд виступив першим з тим пляном, але ані ему ані его наслідникам не вдало ся сего перевести в діло. Аж теперішній міністер війни генерал кавалерії Кріггаммер був певно в приємнім положенню, видаючи таке розпорядженє. Після него дозволяє бюджет на побільшенє порцій пані для коний, а тим самим можуть всі капітани піхоти і стрільців з днем 1-го с. м. уживати в службі коний.

Презенти одержали оо. Петро Дуркот на Болестрашичі, Іван Волосянський на Журавицю, Іван Мудрий на Боднарівку, Віктор Савчак на Сторожі Великі, всі в перемиській єпархії.

Імператорска академія наук в Петербурзі, іменно єї відділ для "русского" язика і літератури розписує новий конкурс на премію імени Николая Івановича Костомарова за найлучший Словар українсько-русский (малорусский), установляючи речинєць для надсиланя рукописий до 13-го грудня 1896 року. Премія зложена Н. І. Костомаровим ще 1881 року виносить 4.000 рублів, з додатком відсотків, які наросли від 1881 року т. є. за п'ятнацять літ. Преміюваний Словар академія наук надрукує своїм накладом і се перше виданє буде єї власністю, а не автора.

Складки. На заставницькім вічу дав ще уч. Іля Бойчук на бурсу 1 зр. Окрім того жертвували на бурсу при Народнім Домі в Чернівцях Н. Н. 5 зр.; о. Мелетій Галін з Брідка 10 зр., а на учительській конференції у Вижниці зложили на ту ціль: з Вижниці: інспектор Григорій Туркевич 5 зр., уч. Марія Авакович 1 зр. 05½ кр., Кліментина Авакович 1 зр. 05½ кр.; з Вашківців: уч. Вікторія Подвишньська 2 зр. 25½ кр., Кароліна Ернепох 3 зр. 25½ кр., Николай Шулак 6 зр. 23 кр., Бернгард Рубінш 6 зр. 25½ кр., надуч. Петро Тимкович 3 зр., Олександр Дудка 6 зр. 25½ кр.; з Довгонолі уч. Гинолит Влад 1 зр. 05½ кр.; з Бергомету н. Серетом: уч. Естер Хаєс 1 зр. 05½ кр.; з Плоски: уч. Касян Альбота 1 зр. 05½ кр.; з Устя-Путилова: уч. Василь Чаховский 1 зр. 05½ кр.; з Вилавча: надуч. Дмитро Кейван 1 зр. 05½ кр., уч. Евгєнія Попович 1 зр. 05½ кр.; з То-

ше... а тепер, де настала хвиля показати ся такою... тепер... ні! я не знаю, що тепер!

Друга пішла би може де в "світ". Я ні! Чого мені в світ іти? Чи там ліпше? Всеюди однаково, а я була би й деінде також однакова, значить: безсилна.

Ні, я вже "піду". Таки піду! Знаю вже напевно, що так зроблю. І ще раз у послідне кажу собі, нічємній, підій, що... піду!...

*

Як думала так і стало ся.

Вранці поволікла ся до тітки і заявила, що піду. Обое, т. є. тітка і вуйко, аж засіяли з радости.

"І не надіав ся від тебе чого иншого, Наталочко", мовив вуйко, потираючи з задоволення руки. "Знав я таки добре, що ти собі розумниця, що любиш лише бороти ся. Упряма трохи. Ге-ге-ге!"

Я не відповідала нічого, хотіла як найборше знов віддалити ся. Мене боліли очі і я була обезсилена до крайности. Тітка придержала мене ласкаво, а навіть вперше в житю поцілувала. Ненавистне "рудаве" волосє діждало ся, що рука єї не цурала ся его погладити.

"Ти, звістно, не можеш ще оцінити свого щастя" поясняла она мені, коли єї погляд відкрив щось то на моім лицю. "Застановись лише над тим, що ти увійдеш в зовсім уряджений дім, в котрім не буде певно бракувати ані одного цвяшка ані найдрібнішої річи, і що тото все значить! Я переконана, що він справить ще

не одну гарну річ, щоби свою молоду жіночку, свою — як то він з німецька каже "Льорелай" — задоволити. Я знаю мужчин, що любили свої другі жінки сто разів більше як перших. Льорден виглядає також на такого чоловіка. З першою жінкою женив ся може задля маєтку, однак за тобою, о скільки я се замітила, він формально побиває ся. У старшого чоловіка се не маловажна річ. Тобі буде добре у него."

Мене обгорнуло погане, гидке чувство і я відвернула ся від неї. Она сего не замітила. Махаючи в-одно маленькою срібною ложечкою, говорила спокійно даліше.

"Він має гарну платню, Наталочко, а дитина, малій, слабій хробачок має особний маєток по матери. Коли би вмерло — чую, що дуже мізерне — то маєток принав би на батька, бо у матери окрім старих родичів не було ніяких ні братів ні сестер. Ну, а він, звістно, не взяв би маєтку з собою до гробу!"

"Ох, тіточко, не говоріть таке!" просила я єї, а она розсьміяла ся весело.

"Годі-ж бо, годі!" успокоювала підсолодженним, аж немилым голосом. "Того нема ще чого лягати ся! Тому він ще не потребує вмирати, що говорить ся о можливім випадку. Видиш? Поетична мана спала тобі вже з очий, коли подумала о тім, а з тим і о всім! Побююєш ся вже о своє щастє? О дитинко! В кожній хвилі життя треба числити ся, треба дивити ся на все розумом а не серцем. Так на пр. ти над тим певно ані хвилини не думала, що вийшовши

за Льордена станеш і для нас не аби-якою підпорою. Лєна і Катя будуть могли не раз і не два у тебе побувати, тобі-ж они сестри, а Льорден також обоїх сердечно любить. До Лени горіє ся мов до рідної сестри. Ти, правду сказавши, нам таки чимало вдячності винна. Ми тобі ніколи кусника хліба не жалували. Вчили, не щадили труда, щоби вивести тебе в люди. Не гріши, Наталко, уважаючи себе нещасливою. Бог надіав тебе ще доброю долею. Подумай, як другі живуть, і чи трафить ся другій так скоро, ні з сего ні з того, муж з таким становищем, чи трафить ся увійти в зовсім уряджений дім."

Она ще довго говорила і переконувала мене. А я, ветромивши очі в срібну ложечку, слухала і не слухала. Опісля вчипили ся мене слова: "зовсім уряджений дім, зовсім уряджений дім", і дзвеніли мені довго-довго в ухах...

*

Отже я вже у ціли. Що-ж би ще мало бути? Одним словом сьвященника має ся все втихомирити, все забути і поховати. Замість того присягну мому мужови вічну любов, вірність і послух. Що небудь з минувшого життя забирати в нове — зовсім непотрібно. Минувшість поховаю.

Сї слова пишу без гніву і не в роспучі. Я спокійна. Неначе-б на віки позбула ся всего неспокійно...

*

(Пізнійше).

Я не знаю, але я або підла або трує! Я

рак: уч. Михайло Лукул 1 зр. 05½ кр.; з Іспаса надуч. Михайло Понич 1 зр. 05½ кр.; з Руского Банилова: надуч. Василь Стефюк 3 зр. 24 кр., уч. Зигмунд Шольц 6 зр. 25½ кр.; з Багна уч. Василь Завадок 2 зр. 10 кр.; з Підзахарич уч. Осип Лучинський 2 зр. 10 кр.; з Замістя уч. Іля Миронко 1 зр. 05½ кр.; разом зібрано на вижницькій конференції на бурсу 51 зр. 50 кр. Доси зложено на бурсу разом: **167 зр. 85 кр.** — На руску друкарню зложили: уч. Віктор Івасюк з Кліводина 2 зр., надуч. Петро Тимкович з Вашківців 6 зр. 28 кр., надуч. Василь Стефюк з Руского Банилова 3 зр., а уч. Зигмунд Шольц з Руского Банилова 3 зр.; разом доси зложено на друкарню **679 зр. 02 кр.**

Засуд на шибеницю. Перед черновецьким трибуналом присяжних закінчила ся передвчера карна розправа против 55-літнього Николія Риндюка. Акт оскарження закидував ему, що він в ночі на 9-го липня 1895 убив незнаного селянина на торговниці в передмістю Манастирських; дальше що він в ночі на 20-го листопада 1895 задупив рубача Георгія Білея на улиці Пумнула і потім его обрабував. Окрім того обжалувано его за крадіж. Риндюк виперав ся першого убійства і рішучо перечив, мов би він в тім часі був в Чернівцях, хоч деякі свідки его тоді бачили. Що до другого убійства він признав ся до него, однак толкував ся так, що він вертаючи з яним Білеєм домів, зайшов з ним в суперечку і при бійці его нехотючи убив. Однак свідки подали неоспоримі докази, що Риндюк мав замір, убити Білея і его обрабувати. Присяжні увільнили его від першого убійства задля браку доказів, а признали его винним другого убійства. На тій підставі зусудив суд Риндюка на кару смерти на шибеницю. Риндюк вислухав засуд апатично і без всякого зворушення. Як довідуємо ся, предложено его до помилування.

Зреформована гімназія. В Німеччині засновано кілька т. зв. зреформованих гімназій (Reformgymnasium), котрими задумують Німці заступити теперішній поділ шкіл на відлові, гімназіальні і реальні і витворити тип дійсної „школи середньої“. В тих зреформованих гімназіях курс науки девятилітній, діти приймають ся по скінченю 9 року життя. В нижніх трьох класах нема науки латинської мови, а натомість прикладає ся більшу вагу на науку рідної мови, географії, математики і наук природних. В другій класі починає ся наука французької мови, бо, після гадки педагогів, о много легше приходить вивчити ся 10—12 літнім дітям граматики французького язика як латини. Загальне правило педагогії в тих гімназіях — поступати від дійсних (наглядних) річий до абстрактних, від легкого

до трудного. Перші три класи суть немов першим етапом науки, бо з переходом до 4-тої класи мають родичі порішити kwestію загальною, чи їх син має кінчити цілу „середню школу“ чи ні. Kвестія, чи з сина має стати „класик“ чи „реаліст“, ще не рішає ся. В 4 і 5 класі починає ся наука вже й латинської мови, але лиш в такім обемі, в яким подає ся она в німецьких гімназіях реальних. Вкінці в 6-тій класі класики і реалісти розходять ся; одні ходять на класичний відділ, де учать ся вже й по грецьки, а другі на реальний, де вчать ся по французьки і англійськи. Kвестію, на котрий відділ перейти, рішають родичі і студенти разом, що приходить тим легше, бо 14—15-літній хлопць вже й сам може виробити собі суд, які науки має вибрати.

В кирниці. Селянин Семен Ганчарюк в Рогізні, черновецького повіту, хотів в неділю витягнути ведром воду, та витягнув заразом трупа малого хлопчика. Судова комісія сконстатувала, що тут має ся діло з убійством. Для викриття злочинця заряджено строгое слідство.

Медвідь зловив злодія. До корини в Пільвишках в Прусії вхідний прийшов на ніч циган з освоєним медведем. Медведа поміщено в стаїни коло проданого того дня туч ного вепра. В ночі страшний крик і рик побудив людей зі сну. Циган побіг чим скорше до стаїни, в котрій застає виважені двері і якогось чоловіка, що стогнав в обіймах „вуйка“. На крик цигана пустив медвідь чоловіка, а той з плачем признав ся коршмареві, що хотів украсти вепра, але помишав ся і закинув шнур на шию медведя, котрий его зловив і так сильно стиснув, що всі кости в ній тріщали. Поліція відвезла бідолаха зі зломаною рукою і здавленими грудьми до шпиталю. Певно що по такій научній відвіді злодієви на довго охота на вепровину.

Легко прийшло — легко пішло. Перед кількома роками виграв один сторож дому у Відні на лос, котрий ему на сиді в останній хвили ухали за 2 зр., суму двіста тисяч зр. О тім розписували ся широко газети і тисячі людей завидувало ему такого щастя. Послухайте, як ему се щасте послужило: Найперше оженив ся він з панєю, котра була марнотравницею і великі гроші ложила на stroj. По році минулось вже багато гроша, але було їх ще доста. За порадою жінки оснував він великий готель в Швайцарії в місті Цуріху. По нів року стратили они на тім готелю, бо найперше не розуміли ся на таких ділах і не пильнували інтересу. Потім заложили они склеп у Відні, котрий рівнож по коротім часі мусіли замкнути, стративши на ній много гроша. Тепер починають вже суди мати з ними діло за всякі провини, як ви-

бою ся голоду або смерти, а моральної смерти я не бою ся! Чи се так має бути? — Щом „спокійна“, писала я колись тут! ха-ха-ха! така спокійна, як прикована голодна вовчиця. Щоб наситити тіло, запродую душу. За те гідна назви скотини! Се сама найліпша назва для таких, що так поступають, як я.

При таких нікчемних, обезславляючих обставинах годі бути „чоловіком“. А я вважаю чоловіка чимсь божеским. Чому не удавлю ся тим кусником хліба, що, затроєний і довитими словами, подає ся мені за страву? Що се за трусливість і нікчемність, що приковує мене проте все до життя? Так, як ланцух тоту собаку до буди...

Хвилями і не вірю в велич чоловіка. Він за дрібний зі своєю натурою. О хто би мене переконав, що зароди в его душі не суть брїхнею, що они не на те, щоби стати ся колись убійчою силою для других?

Нікчемна, нужденна, малодушна істота — отсе я! Не маю навіть відваги вмерти. Чи не так само, як — Оряди?

Вмерти значить не бути. Чому я не хочу вмерти? Я думаю, що се тепер не любов приковує мене до життя. Се якась грубша сила, а я ще такий слабодух, що не можу йї навіть оперти ся!

Дома кажуть, що я стала, як змня.
„Чому нічого не говориш? Що знов в то-

бі коїть ся?“ питає тітка. „Ходиш, як би тобі душу трійлом замулило, очи горять лиховістю. Ой не гріши, небого, не гріши, не гріши!“

„Як змня!“

Угадали. Я вю ся, як змня. В мене стрілили, та не застрілили. Через те в мене тепер всі сили напружені. Я відчуваю, що й я не була доси міцна, що сила будить ся в мені аж тепер...

Коли я стану сильна? Чи як воля перемінить ся в діло, перестане бути пустим понятєм? Як переможу сама себе і стану, в виснім зміслі слова, паном над собою? Я роздумую над тим, чого і кого мені бояти ся?

Гу! як се погано приймати від долі милостиню, як обезславляючо!

Хто перший придумав понятє „щастя“? Хто видумав се блудне світло, що викликає стілько сліз, що творить мрії, котрі здійснити людска натура ще зовсім нездібна. Чи не завчасу видумали его? Его пора могла би хіба бути в „полудню“ людскости. Однак йї ще далеко до полудня, тепер же — чи она йде правою дорогою до него?...

(Дальше буде.)

роломства, взаїмні зневаги, словом, починає бути невло в їх домі. Вкінці розходять ся. Жінка встунає під прибраним іменем яко сьївачка до якогось угорського театру, а чоловік з рештою грошей їде за порадою своїх приятелїв до Америки пробувати щастя. В Новім Йорку пробує він всего, але не веде ся ему. А перед недавними часами можна було читати в газетах американських, що якийсь чоловік в крайній роєнції і убожестві стрілив собі в лоб. Був се той щасливець, що виграв лосе на 200 тисяч золотих!

Проворний школяр. Перед кількома днями пропав львівській артистці Беднаржевській золотий зигарок. На нічо не здали ся пошукування поліції і оголошена по газетах. Аж одного дня дістала артистка лист з провінції, що зигарок є схований у автора листу і она его дістане назад, коли ішле свою фотографію під певною адресою. Автор листу запевняв, що він не є фаховим злодієм, але случайно дістав зигарок в свої руки і держить его у себе, бо — любить горячо артистку. Артистка вислала в конверті картон без фотографії до Дрогобича на подану адресу, але заразом повідомила о всім поліцію. Автор листу в останній хвили чогось бояв ся і тому писав по лист на почту свого товариша. Той ішов, нічого не здогадуючись. Але лише запитав за листом, як его зараз таки арештували. Автор листу чекав на свого товариша довго, а коли довідав ся о всім, признав ся батькови у всім. І вийшло так: Автором листу був гімназіяет, котрий бачив артистку і залюбив ся в ній. Коли вичитав в газетах о крадіжці, прийшов на оригікальну гадку, легким способом дістати фотографію артистки. Студентів увільнено, а зигарка артистки й доси не віднайдено.

Прогулька з перепонами. Оногди устроєно в Берліні на озері Кременьскім прогульку парохом для молодіжи шкільної під проводом учителїв і катехитів. На середині озера задержав ся нагле парохід, а машиніст заявив, що дальше не поїде. Показало ся, що він повідкручував руди і курки та облив нафтою машину, аби парохід висадити у воздух. Мала то бути месть за те, що его віддалено зі служби. Якийсь лїєничий, що був на кораблі, закинув злочинцеві шнур на шию, а відтак его звязав. Керманич побуюючи ся експлозії не хотів дальше їхати і корабель треба було притягнути ливами до берега. Аж на другий день повернули діти пішки до дому.

Американська вигадка. Одна дирекція американських залїзниць устроїла для розривки публики дня 30-го мая цікаве видовище: іменно представила, як два поїзди наїздять на себе. Дві старі і призначені до розбору локомотиви уставлено на шинах в віддалено кількох кілометрів від себе, причіплено до обох по кількадесят старих вагонів і піднялено під кітлами та пущено оба поїзди на себе. Щоби ціле видовище лїпше представляло ся, помальовано обі локомотиви і вози яркими красками. Ціла штука була обчислена на то, щоби притягнути на місце видовища множество прогулькових поїздів з цілих Сполучених Держав і тисячі подорожних, котрі цікаві були побачити залїзничу катастрофу. І заряд залїзниць добре вичислив, бо публики зїхало ся множество і залїзниця заробила тисячі доларів.

Огні. В останнім часі лучають ся в Галичині майже кожного дня огні. І так дня 4-го с. м. згоріло в Олешнях Старих, чешанівського повіта, 70 будинків, а шкода виносить около 20.000 зр. Дня 6-го с. м. згоріло в Дроговижу 150 домів, причім і одна дитина згинула. Того-ж самого дня згоріла половинна місточка Рудник, пнеського повіта, де жертвою огню стало 174 домів і 247 інших будинків. В огні згинуло ще до того двое людей і багато худоби. Дня 7-го с. м. знищив огонь в Делятині 32 жидівських домів. Того-ж дня згоріло в Надвірній 36 домів. Галицький відділ краєвий поспішив погорільцям з помічю, і так дістали погорільці в Коссові 150 зр., в Делятині 100 зр., в Дроговижі і Руднику по 200 зр.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна клініка операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора п. к. хірург. клініки університетської
Білорота-Гуссенбаєра у Відні
находять ся

в Чернівцях, улица Менцера ч. 25.

В справі приймання хорих і інших інформацій
треба удавати ся до управителя приватної клініки Д-ра
Квятковського в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоф-
фера). (9—100)

Хто хоче

мати красні, добрі і дешеві фотографії,
най буде ласкав удати ся до мене!

Фотографую що дня
від 7-ої год. від рана до
заходу сонця.

За 6 штук беру лише 2 зр.

З поважанем

Е. РІХТЕР,

12—12. фотограф в Чернівцях, ул. панська ч. 18.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улица Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редактовану
Омелянном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7
разом за 7 зр.

3 пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усми-
рюючий лік на втиранє: по ціні 40
кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх
антиках. Просимо жадати сей загально
улюблений лік просто під назвою
Ріхтера Liniment з котвицею
і приймати з осторожністю лише флаш-
ки зі знакам охоронним „Котвиця“
бо лише ті правдиві.
Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

ПОВИННА НАХОДИТИ СЯ

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством
„Просвіта“, а виконана в літографічній закладі
Аудрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, накле-
еної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр.,
а для членів „Просвіти“ і передплатників
„Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пер-
есилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Льво-
ві, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте
чимскорше!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство
асекураційне, припоручене Всч. Ду-
ховенству і всім вірним через
Впреосв. Митр. і Преосв. Еп.
Ординарияти всіх трех галицьких
Епархій, обезпечає будинки, скот, госпо-
дарскі знаряди, збіже в зерні і солоні, сіно
в стогах і будинках протів шкід огне-
вих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по
пожарі, а договори заключені з першими Товари-
ствами контрасекраційними подають „Дністрові“
можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові
при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“
після всіх можливих комбінацій в товаристві вза-
їмних обезпечень в Кракові, котре дає як найко-
ристивіші услівя і видає поліси і квіти в рускїм
язиці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стова-
ришене зареєстроване з обмеженою порукою, при-
ймає від своїх членів і третих лиць вкладки до
опроцентованя по 5 процент. І гаранція цілковита.
Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки
власителям реальностей, вільних від тягарів, за по-
рукою двох членів. З позичок відтягає ся десята
часть на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях, де
„Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Повідомленє. Маю честь повідомити, що
дирекция товариства Дністер у Львові іменовала
мене своїм агентом на Чернівці (повіт судовий)
і окрестність. В справах обезпечень від огню бу-
динків мешкальних і господарських, церков з уря-
дженням, знарядів домашних і господарських (во-
зів, плугів і т. п.) худоби, збіжа в солоні і в
зерні — подаю кождому потрібні поясненя. —
Корнелю Салабан, агент „Дністра“ в Чернівцях,
улица Пумнула ч. 25.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіслава, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Ста- ніслава, Львова, Кра- кова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621
до Львова				зі Львова			
З Відня, Кракова	130 510	655	930 955	До Кракова і Відня	250 1100	440	955 645
З Букарешту, Сучави, Чер- нівців, Станіслава	955	613	728 201	„ Підволочиск	211 600	930	1045
З Підволочиск	230 1005	805	510	„ „ з Підзамча	225 614	948	1112
З „ на Підзамче	218 950	742	445	„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610	1025	245 1015
Зі Стрия		1210	8 150	„ Стрия		522	935 722
З Белзця		800	545	„ Белзця		915	705
Зі Скольного і Стрия		1010		„ Скольного і Стрия			305
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)		845		„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейскій час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканичя.